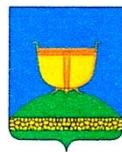

**СОВЕТ БОЛЬШЕКОВАЛИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ВЫСОКОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**
422727, Республика Татарстан, Высокогорский район,
с. Большие Ковали, ул.Школьная, 3

**РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
БИЕКТАУ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ОЛЫ КАВАЛ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**
422727, Татарстан Республикасы, Биектау районы,
Олы Кавал авылы, Мәктәп ур., 3

Тел./факс: +7(84365) 60-0-38, e-mail:Bkoval.Vsg@tatar.ru

**РЕШЕНИЕ
31 август 2021 г.**

**КАРАР
№ 32**

**Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районның Олы Кавал авыл
жирлегендә бюджет процессы турында**

Россия Федерациисе Бюджет кодексы һәм бюджет процессын җайлау өлешендә Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерацииндә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон нигезендә, Биектау районы прокурорының 2021 елның 24 августындагы 02-08-03-2021 номерлы «Бюджет законнарын бозуларны бетерү турында» тәкъдиме нигезендә, «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Кавал авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының 87, 88 нче статьяларына таянып, Олы Кавал авыл жирлеге Советы

КАРАР БИРДЕ:

1. Күшымтада бирелгән «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районның Олы Кавал авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә Бюджет процессы турында нигезләмәне расларга.
2. Әлеге каарны авыл жирлегенең рәсми стендларында, Биектау муниципаль районның рәсми сайтында <http://vysokaya-gora.tatarstan.ru> авыл жирлекләре бүлгендә һәм Татарстан Республикасының хокукий мәгълүмат рәсми порталында: <http://pravo.tatarstan.ru> урнаштыру юлы белән бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә).
3. Әлеге каар рәсми басылып чыкканнан (халыкка житкергәннән) соң үз көченә керә.
4. Әлеге каарның үтәлешен контролльдә тотуны үз өстемә алам.

Совет рәисе,
авыл жирлеге башлыгы

Ф.К.Гыймадиев

Күшүмтә

«Расланды»

Татарстан Республикасы Биектау
муниципаль районы Олы Кавал авыл
җирлеге Советының 31.08.2021 елның
№32 карары белән

«ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ОЛЫ КАВАЛ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНДӘ БЮДЖЕТ ПРОЦЕССЫ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Элеге Нигезләмәнең хокукый җайга салу предметы

Элеге Нигезләмә белән Биектау муниципаль районының Олы Кавал авыл җирлеге муниципаль берәмлекендә (алга таба - муниципаль берәмлек) бюджет процессында катнашучыларның составы һәм аларның бюджет вәкаләтләре, муниципаль берәмлекнең җирле бюджеты (алга таба - җирле бюджет) проектын төзү, карау һәм раслау тәртибе, җирле бюджетны үтәү тәртибе, җирле бюджет хисабын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау тәртибе, шулай ук муниципаль финанс контроле нигезләре билгеләнә.

2 статья. Төшенчәләр һәм терминнар

Элеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы билгеләгән мәгънәдә кулланыла.

2 бүлек. Бюджет процессында катнашучылар һәм аларның бюджет вәкаләтләре

3 статья. Муниципаль берәмлектә бюджет процессында катнашучылар

Муниципаль берәмлектә бюджет процессында катнашучылар булып түбәндәгеләр тора:

1) муниципаль берәмлек башлыгы Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Олы Кавал авыл җирлеге башлыгы (алга таба - муниципаль берәмлек башлыгы);

2) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Олы Кавал авыл җирлеге Советы (алга таба - муниципаль берәмлек Советы);

3) Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Олы Кавал авыл җирлеге башкарма комитеты (алга таба - муниципаль берәмлек Башкарма комитеты);

4) җирле бюджетны төзүне һәм үтәүне оештыруны гамәлгә ашыручи муниципаль берәмлек башкарма комитетының вазыйфаи заты Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Олы Кавал авыл җирлеге башкарма

комитеты житәкчесе (алға таба - муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты);

5) муниципаль берәмлекнең тышкы муниципаль финанс контроле органы Биектау муниципаль районнының Контроль-хисап палатасы (алға таба - контроль-хисап органы);

6) бюджет акчаларының баш бүлүчеләре (бүлүчеләре);

7) жирле бюджет көрмәнәренең баш администраторлары (администраторлары);

8) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары (администраторлары);

9) бюджет акчаларын алушылар.

4 статья. Муниципаль берәмлек башлыгының бюджет вәкаләтләре

Муниципаль берәмлек башлыгы:

1) муниципаль берәмлек Уставында билгеләнгән тәртиптә муниципаль берәмлек Советы тарафыннан финанс һәм бюджет мәсьәләләре буенча кабул ителгән муниципаль хокукый актларга кул күя һәм халыкка житкөрө;

2) Россия Федерациясенең бюджет законнары, муниципаль берәмлек Уставы һәм муниципаль берәмлекнең башка муниципаль хокукый актлары белән аңа беркетелгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

5 статья. Муниципаль берәмлек Советының бюджет вәкаләтләре

Муниципаль берәмлек Советы:

1) жирле бюджетны һәм аның үтәлеше турында еллык хисапны карый һәм раслый;

2) үткәрелә торган тыңлаулар барышында һәм депутат соратуларына бәйле рәвештә жирле бюджет үтәлешенең аерым мәсьәләләрен карау барышында тикшереп тора;

3) Россия Федерациясе законнары нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

6 статья. Муниципаль берәмлек Башкарма комитетының бюджет вәкаләтләре

Муниципаль берәмлек башкарма комитеты:

1) жирле бюджет проектын төзүне тәэмин итә һәм аны кирәkle материаллар һәм документлар белән муниципаль берәмлек Советына раслауга кертә;

2) Россия Федерациясе Бюджет кодексында башкасы каралмаган булса, бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яисә) бирү тәртибен эшли һәм раслый;

3) жирле бюджетның үтәлешен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәэмин итә;

4) муниципаль берәмлек Советына раслауга жирле бюджет үтәлеше турында хисап тапшыра;

5) муниципаль бурыч белән идарә итүне тәэмин итә;

6) бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге

Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән бүтән вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

7 статья. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты вазыйфаи затының бюджет вәкаләтләре

Муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты:

- 1) жирле бюджет проектын төзи һәм аны муниципаль берәмлек Советына керту өчен кирәклे документлар һәм материаллар белән тапшыра;
- 2) жирле бюджетны үтәүне оештыра;
- 3) бюджет хисаплылыгын төзү тәрибен билгели;
- 4) бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

8 статья. Контроль-хисап органының бюджет вәкаләтләре

Контроль-хисап органы:

- 1) тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыра;
- 2) бюджет акчаларыннан файдалануның экономиялелеген һәм нәтижәлелеген билгеләүгә юнәлдерелгән эффективлылыкка аудит гамәлгә ашыра;
- 3) жирле бюджет турындагы карапларга, Россия Федерациясе бюджет законнарының башка муниципаль норматив хокукий актлары проектларына, шул исәптән жирле бюджет күрсәткечләренең (параметларының һәм характеристикаларының) нигезлелегенә экспертиза үткәрә;
- 4) муниципаль программаларга экспертиза ясый;
- 5) бюджет процессына анализ һәм мониторинг ясый, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган тайпышлыларны бетерү һәм Россия Федерациясе бюджет законнарын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерли;
- 6) бюджет чараларын баш урнаштыручылар, жирле бюджет керемнәренең баш администраторлары, жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары тарафыннан эчке финанс аудитын гамәлә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерли;
- 7) бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

9 статья. Бюджет акчалары баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет вәкаләтләре

1. Бюджет акчаларының баш бүлүчесе:

- 1) расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларыннан файдалануның нәтижәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характеристын тәэмин итә;
- 2) аңа буйсынуучы бүлүчеләрнең һәм бюджет акчаларын алучыларның исемлеген төзи;

3) бюджет йөклөмәләренең һәм бюджет ассигнованиеләренең үзенә расланган лимитлары чикләрендә башкарлырыга тиешле чыгым йөклөмәләре реестрын алыш бара;

4) жирле бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне төзи;

5) бюджет язмасын төзи, раслый һәм алыш бара, бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөклөмәләре лимитларын ведомство карамагындагы булучеләр һәм бюджет акчаларын алучылар буенча бүлә һәм жирле бюджетның тиешле өлешен башкара;

6) бюджет йөклөмәләре лимитларын булдыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

7) жыелма бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

8) казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

9) муниципаль биремнәрне төзи һәм раслый;

10) максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрне, субвенцияләрне һәм башка бюджетара трансферларны, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидияләрне һәм бюджет инвестицияләрен, аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне алучылар тарафыннан үтәүне тәэммин итә;

11) бюджет акчаларын баш булученең бюджет хисабын төзи;

12) үзенә буйсынуучы бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөклөмәләре буенча муниципаль берәмлек исеменнән жавап бирә;

13) бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

2. Бюджет чарагаларын булуче:

1) жирле бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра;

2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөклөмәләре лимитларын ведомство буйсынуындагы күрсәткечләр һәм (яисә) бюджет акчаларын алучылар буенча бүлә һәм жирле бюджетның тиешле өлешен башкара;

3) бюджет акчаларын баш булучегә бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

4) максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрне, субвенцияләрне һәм башка бюджетара трансферларны, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләрен алучылар тарафыннан аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне үтәүне тәэммин итә;

5) бюджет акчаларының тиешле баш идарәчесе тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларының баш булучесенең үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

10 статья. Жирле бюджет керемнәренең баш администраторларының (администраторларның) бюджет вәкаләтләре

1. Жирле бюджет керемнәренең баш администраторы:

1) үзенә буйсынган жирле бюджет керемнәренең администраторлары исемлеген төзи;

2) урта сроклы финанс планын һәм (яисә) жирле бюджет проектын төзу өчен кирәкле белешмәләрне тапшыра;

3) касса планын төзу һәм алыш бару өчен белешмәләр бирә;

4) жирле бюджет керемнәренең баш администраторының бюджет хисабын төзи һәм тапшыра;

5) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәре чыганаклары исемлеге нигезендә жирле бюджет керемнәре чыганаклары реестрын алыш бара;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән мондый методикага гомуми таләпләр нигезендә жирле бюджетка керемнәр керүне фаразлау методикасын раслый;

7) бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән бүтән вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

2. Жирле бюджет керемнәре администраторы:

1) жирле бюджетка түләүләрне, алар буенча пеняларны һәм штрафларны исәпләүне, исәпкә алуны һәм исәпләп чыгаруның дөреслегенә, тулысынча һәм үз вакытында башкарылуына контролъне гамәлгә ашыра;

2) жирле бюджетка түләүләр буенча бурыч, пенялар һәм штрафлар түләтүне гамәлгә ашыра;

3) жирле бюджетка артык түләнгән (түләтелгән) түләүләрне, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык түләтелгән суммага исәпләнгән процентларны кире кайтару турында карап кабул итә һәм Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләнгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен Федераль казначылык органына йөкләмә тапшыра;

4) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләрне исәпләү (төгәлләштерү) турында карап кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә тапшыра;

5) жирле бюджет керемнәренең баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә жирле бюджет керемнәренең баш администраторына жирле бюджет керемнәренең тиешле баш администраторы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле белешмәләрне һәм бюджет хисаплылығын төзи һәм тапшыра;

6) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр өчен физик һәм юридик затлар тарафыннан акча түләү өчен кирәкле мәгълүматны, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен формалаштыру чыганаклары булган башка түләүләрне «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртип нигезендә дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында дәүләт мәгълүмат системасына тапшыра;

7) жирле бюджетка түләүләр буенча бурычларны түләтүгә өметсез дип тану турында карап кабул итә;

8) бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган Россия Федерациисе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

11 статья. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары баш администраторларының (администраторларның) бюджет вәкаләтләре

1. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы:

1) аңа буйсынучы администраторларның жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының исемлекләрен төзи;

2) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча кертемнәрне һәм түләүләрне планлаштыра (фаразлый);

3) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларын каплау өчен билгеләнгән ассигнованиеләрен адреслылыгын һәм аның карамагына бүлеп бирелгән акчалардан файдалануның максатчан характеристын тәэмин итә;

4) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының ведомство администраторлары буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлә һәм жирле бюджетның тиешле өлешен башкара;

5) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторының бюджет хисабын төзи;

6) Россия Федерациисе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән методикага гомуми таләпләр нигезендә жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәр фаразлау методикасын раслый;

7) бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне төзи.

2. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы:

1) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча кертемнәрне һәм түләүләрне планлаштыра (фаразлый);

2) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының жирле бюджетка керүенең тулылыгын һәм үз вакытында башкарылуын контролльдә тота;

3) жирле бюджетка кертемнәрне һәм жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча жирле бюджеттан түләүләрне тәэмин итә;

4) бюджет хисабын төзи һәм тапшыра;

5) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының тиешле баш администраторы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә үз карамагында булган жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторының аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

6) бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган Россия Федерациисе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән бүтән вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

12 статья. Бюджет акчаларын алучының бюджет вәкаләтләре

Бюджет чараларын алучы:

1) бюджет сметасын төзи һәм үти;

2) бюджет йөклөмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләренең житкерелгән лимитлары чикләрендә бюджет йөклөмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;

3) үзенә каралган бюджет ассигнованиеләренең нәтижәлелеген, максатчан файдаланылуын тәэмин итә;

4) бюджет чараларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;

5) бюджет исәбен алыш бара (бюджет исәбен алыш баруны тәэмин итә);

6) бюджет хисабын төзи (бюджет хисаплылыгын булдыруны тәэмин итә) һәм бюджет акчаларын алучының бюджет хисаплылыгын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) тапшыра;

7) бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтән вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

3 бүлек. Жирле бюджет проектын төзү

13 статья. Жирле бюджет проектын төзү тәртибе һәм сроклары

1. Жирле бюджет проекты чыгым йөклөмәләрен финанс белән тәэмин иту максатларында муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы нигезендә төzelә.

2. Жирле бюджет проекты Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге Нигезләмә нигезендә муниципаль берәмлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә төzelә.

3. Жирле бюджет проекты муниципаль берәмлек Советының жирле бюджет турындагы карары белән өч елга - чираттагы финанс елына һәм план чорына раслана.

4. Жирле бюджет проектын төзү - муниципаль берәмлек башкарма комитетының аерым бер өстенлеге. Жирле бюджет проектын турыдан-туры төзүне муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты башкара.

5. Жирле бюджет проектын төзү тәртибе һәм сроклары муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

14 статья. Жирле бюджет проектын төзү өчен кирәkle белешмәләр

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль берәмлек бюджеты проектын төзү тубәндәгеләргә нигезләнә:

- Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган Россия Федерациясе Федераль Собраниесенә Россия Федерациясе Президенты юлламасы нигезләмәләре;

- Татарстан Республикасы Президентының Татарстан Республикасы Дәүләт Советына юлламасы;

- муниципаль берәмлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

- муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсешен фаразлау;

- озак сроклы чорга муниципаль берәмлекнең бюджет фаразына (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразына үзгәрешләр проекты);

- муниципаль программаларга (муниципаль программалар проектларына,

муниципаль программалар проектларына).

2. Жирле бюджет проектын үз вакытында һәм сыйфатлы төзү максатларында муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты муниципаль берәмлек Башкарма комитетының башка вазыйфаи затларыннан, шулай ук жирле үзидарәнен башка органнарыннан кирәклे белешмәләр алырга хокуклы.

15 статья. Муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы

1. Муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы ел саен өч елдан ким булмаган чорга муниципаль берәмлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә әзерләнә.

Муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразын эшләү муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вәкаләтле органы (вазыйфаи заты) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Социаль-икътисадый үсеш фаразы муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан жирле бюджет проектын муниципаль берәмлек Советына керту турында карап кабул ителү белән бер үк вакытта хуплана.

3. Жирле бюджет проектын төзү яисә карау барышында муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразын үзгәртү жирле бюджет проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

16 статья. Озак сроклы бюджет планлаштыруы

1. Озак сроклы бюджет планлаштыруы муниципаль берәмлекнең озак сроклы чорга бюджет фаразын формалаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Озак сроклы чорга муниципаль берәмлекнең бюджет фаразы муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы нигезендә һәр өч ел саен алты елга һәм аннан да күбрәк елга әзерләнә.

Озак сроклы чорга бюджет фаразы, тиешле чорга муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразын һәм жирле бюджет турында муниципаль берәмлек Советының кабул ителгән каарын, аның гамәлдә булу чорын озайтмыйча, үзгәртергә мөмкин.

3. Муниципаль берәмлекнең озак сроклы чорга бюджет фаразын эшләү һәм раслау, гамәлдә булу чоры тәртибе, шулай ук аның составына һәм эчтәлегенә карата таләпләр, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләрен үтәгән килеш, муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

4. Озак сроклы чорга муниципаль берәмлекнең бюджет фаразы (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразына үзгәрешләр проекты) муниципаль берәмлек Советының жирле бюджет турындагы карап проекты белән бер үк вакытта тапшырыла (муниципаль программаларны финанс белән тәэмин итү күрсәткечләреннән тыш).

5. Муниципаль берәмлекнең озак сроклы чорга бюджет фаразы (бюджет фаразын үзгәртү) муниципаль берәмлек Советының жирле бюджет турындагы каары рәсми басылып чыккан көннән алыш ике айдан артмаган срокта муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан раслана (расланалар).

17 статья. Жирле бюджет керемнәрен фаразлау

1. Жирле бюджет керемнәре муниципаль берәмлек Советына жирле бюджет түрүнда каарпроектын кертү көненә гамәлдә булган муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы, шулай ук күрсәтелгән датага кабул ителгән һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә көр торган Россия Федерациясенең салымнар һәм жыемнар түрүндагы законнары һәм бюджет законнары, Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм жирле бюджетның салым булмаган керемнәрен билгели торган муниципаль берәмлек Советы каарлары нигезендә фаразлана.

2. Жирле бюджет керемнәренең гомуми күләмен үзгәртүгә китер торган һәм жирле бюджет түрүнда каарпроекты муниципаль берәмлек Советына карау өчен кертелгәннән соң кабул ителгән федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары каарлары нигезләмәләре агымдагы финанс елында жирле бюджетка агымдагы финанс елына һәм план чорына үзгәрешләр керткәндә агымдагы финанс елы күрсәткечләре өлешендә исәпкә алына.

18 статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 174² статьясында билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алыш, муниципаль берәмлек Башкарма комитеты билгели торган методика тәртибендә һәм нигезендә гамәлгә ашырыла.

19 статья. Салым чыгымнарының исемлеге һәм аларны бәяләү

1. Муниципаль берәмлекнең салым чыгымнары исемлеге муниципаль берәмлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә, муниципаль программалар һәм аларның структур элементлары, шулай ук муниципаль программаларга карамый торган эшчәнлек юнәлешләре киселешендә төзелә.

2. Муниципаль берәмлекнең салым чыгымнарын бәяләү, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне үтәп, муниципаль берәмлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә ел саен гамәлгә ашырыла.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре муниципаль берәмлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрен формалаштырганда, шулай ук муниципаль программаларны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләгәндә исәпкә алына.

20 статья. Муниципаль программалар

1. Муниципаль программалар муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан раслана.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан үзе билгели торган тәртиптә билгеләнә.

3. Муниципаль программалар эшләү һәм аларны төзү, гамәлгә ашыру түрүнда каарлар кабул итү тәртибе муниципаль берәмлек Башкарма комитетының муниципаль норматив хокукий акты белән билгеләнә.

Чираттагы финанс елыннан башлап гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар, шулай ук элек расланган муниципаль программаларга үзгәрешләр муниципаль берәмлек Башкарма комитеты билгеләгән срокларда

расланырга тиеш. Муниципаль берэмлек Советы муниципаль программалар проектларын һәм аларга үзгәрешләр керту турындагы тәкъдимнәрне карауны муниципаль берэмлек Советы каары белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырырга хокуклы.

Муниципаль программалар жирле бюджет турындагы каарга үз көченә кергән көннән алыш өч айдан да соңга калмыйча туры китерелергә тиеш.

4. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме муниципаль берэмлек Башкарма комитетының программаны раслаган муниципаль норматив хокукий акты нигезендә жирле бюджет чыгымнарының һәр программага тиешле максатчан статьясы буенча жирле бюджет турындагы каар белән раслана.

5. Һәр муниципаль программа буенча ел саен аны гамәлгә ашыруның нәтижәлелегенә бәя бирелә. Күрсәтелгән бәяләүне үткәрү тәртибе һәм аның критерийлары муниципаль берэмлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча муниципаль берэмлек Башкарма комитеты тарафыннан элек расланган муниципаль программаның чираттагы финанс елыннан башлап туктату яисә үзгәрту кирәклеге турында, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәрту кирәклеге хакында каар кабул ителергә мөмкин.

21 статья. Ведомство максатчан программалары

Жирле бюджетта ведомство максатчан программаларын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре күздә тотылырга мөмкин, аларны эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру муниципаль берэмлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

22 статья. Муниципаль берэмлек Башкарма комитетының резерв фонды

1. Жирле бюджетның чыгым өлешендә муниципаль берэмлек Башкарма комитетының резерв фондын булдыру күздә тотыла.

2. Муниципаль берэмлек Башкарма комитетының резерв фонды күләме жирле бюджет турындагы каар белән билгеләнә һәм күрсәтелгән каар белән расланган жирле бюджет чыгымнарының гомуми күләменең 3 процентыннан арта алмый.

3. Муниципаль берэмлек Башкарма комитетының жирле бюджет составында караган резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану тәртибе муниципаль берэмлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

4. Муниципаль берэмлек Башкарма комитетының резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану турында хисап жирле бюджет үтәлеше хакындагы еллык хисапка күшүмтә итеп бирелә.

4 бүлек. Жирле бюджетны карау һәм раслау

23 статья. Жирле бюджет турындагы каарның эчтәлеге

1. Жирле бюджет турындагы каарда жирле бюджетның жирле бюджет көрөмнәренең гомуми күләме, жирле бюджет чыгымнарының гомуми күләме, жирле бюджет дефициты (профициты), шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, муниципаль берэмлек Советы

каарларында билгеләнгән башка күрсәткечләр (жирле бюджет турыйндағы каардан тыш) көргән төп характеристикаларны үз эченә алырга тиеш.

2. Жирле бюджет турыйндағы каар белән раслана:

1) жирле бюджет көрмәренең баш администраторлары исемлеге;

2) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлеге;

3) бюджет ассигнованиеләрен чыгым төрләренең булекләре, булекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәр hәм төркемчәләр) буенча бүлү яисә чыгым төрләренең булекләре, булекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль) программалар hәм эшчәнлекнең программасыз юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәр hәм төркемчәләр) буенча бүлү hәм (яки) чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына hәм план чорына) жирле бюджет чыгымнары классификациясенең чыгым төрләренең максатчан статьялары (муниципаль) программалар hәм эшчәнлекнең программасыз юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәр hәм төркемчәләр), шулай ук жирле бюджет чыгымнары классификациясе булекләре hәм булекчәләре буенча бүлү;

4) чираттагы финанс елына hәм план чорына жирле бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

5) гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә юнәлдерелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

6) чираттагы финанс елында hәм план чорында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансферлар күләме;

7) план чорының беренче елына шартлы раслана торган (расланган) чыгымнарының гомуми күләме жирле бюджет чыгымнарының гомуми күләменең 2,5 процентыннан ким булмаган күләмдә (максатчан билгеләнешкә ия Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансферлар исәбеннән караптан бюджетның чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елында жирле бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кименде 5 процента күләмендә (максатчан билгеләнешкә ия Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансферлар исәбеннән караптан жирле бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);

8) чираттагы финанс елына hәм план чорына жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;

9) чираттагы финанс елыннан hәм план чорының hәр елыннан соң килә торган агымдагы елның 1 гыйнварына, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген күрсәтеп, муниципаль эчке бурычның югары чиге hәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге;

10) муниципаль берәмлек Башкарма комитетының резерв фонды күләме;

11) муниципаль берәмлек Советы билгеләгән жирле бюджетның башка күрсәткечләре.

24 статья. Жирле бюджет турында карап проектын муниципаль берэмлек Советы каравына керту

1. Жирле бюджет турында карап проекты муниципаль берэмлек Башкарма комитеты тарафыннан муниципаль берэмлек Советы каравына агымдагы елның 15 ноябреннөн дә соңга калмыйча кертелә.

2. Жирле бюджет турындагы карап проекты белән бергә муниципаль берэмлек Советына түбәндәгеләр тапшырыла:

1) муниципаль берэмлекнен бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

2) агымдагы финанс елының узган чорына муниципаль берэмлекнен социаль-икътисадый үсешенә якынча йомгаклар һәм агымдагы финанс елында муниципаль берэмлекнен социаль-икътисадый үсешенең көтелә торган нәтижәләре;

3) муниципаль берэмлекнен социаль-икътисадый үсеш фаразы;

4) чираттагы финанс елына һәм план чорына төп характеристикалар фаразы (жирле бюджет керемнәренең гомуми құләме, жирле бюджет чыгымнарының гомуми құләме, жирле бюджет дефициты (профициты));

5) жирле бюджет проектына аңлатма языу;

6) бюджетара трансфертларны бүлү методикалары (методикалар проектлары) һәм исәпләре;

7) чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган агымдагы елның 1 гыйнварына муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге;

8) агымдагы финанс елына жирле бюджетның көтелгән үтәлешен бәяләү;

9) муниципаль берэмлек Советы, тышкы муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан тәкъдим ителгән күрсәтелгән органнарның бюджет сметалары проектлары, күрсәтелгән бюджет сметаларына карата финанс органы белән каршылыклар барлыкка килгән очракта бирелә торган;

10) жирле бюджет керемнәре чыганаклары реестрлары;

11) муниципаль программалар паспорты (күрсәтелгән паспортларга үзгәрешләр проектлары);

12) башка документлар һәм материаллар.

3. Жирле бюджет турында карап проекты, тапшырылган документлар һәм материаллар составы әлеге статьяның 2 өлеше таләпләренә туры килмәсә, муниципаль берэмлек Башкарма комитетына эшләп бетерүгә кайтарылырга тиеш.

25 статья. Жирле бюджет турында карап проекты буенча гавами тыңлаулар

1. Муниципаль берэмлек Советы утырышында жирле бюджет турында карап проекты караганчы муниципаль берэмлек Уставында һәм муниципаль берэмлек Советының тиешле каары белән билгеләнгән тәртиптә күрсәтелгән проектны гавами тыңлаулар уздырыла.

2. Гавами тыңлаулар йомгаклары буенча жирле бюджет турында карап проекты буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр төзелә, алар муниципаль берэмлек Башкарма комитетына жибәрелә һәм жирле бюджет турында карап проектын карау алдыннан муниципаль берэмлек Советы игътибарына житкерелә.

26 статья. Жирле бюджет түрүндагы каар проектиң карау һәм аны раслау тәртибе

1. Жирле бюджет түрүнда каар проектиң карау әлеге Нигезләмә һәм Муниципаль берәмлек Советы регламенты нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Жирле бюджет түрүндагы каар проекти муниципаль берәмлек Советына кертелгән көннән алыш бер эш көненнән дә соңга калмыйча, муниципаль берәмлек Советы рәисе аны экспертиза уздыру өчен контроль-хисап органына, муниципаль берәмлек Советы депутатларына, шулай ук искәрмәләр һәм тәкъдимнәр кертү өчен хокук иҗат инициативасының башка субъектларына жибәрә.

3. Контроль-хисап органы жирле бюджет түрүндагы каар проекти муниципаль берәмлек Советына кертелгән көннән алыш 3 календарь көннән дә соңга калмыйча күрсәтелгән проектка анализ ясый, муниципаль берәмлек Советына жирле бюджет түрүнда каар проектиң кабул итү яисә кире кагу түрүнда бәяләмә, шулай ук булган очракта - жирле бюджет түрүнда каар проектина тәзәтмәләр әзерли һәм жибәрә.

4. Муниципаль берәмлек Советы депутатлары, хокук иҗат инициативасы субъектлары муниципаль берәмлек Советына жирле бюджет түрүндагы каар проекти кергән көннән 10 календарь көннән дә соңга калмыйча күрсәтелгән проектны карыйлар һәм муниципаль берәмлек Советына кисәтүләр һәм тәкъдимнәр юллыйлар.

5. Гавами тыңлаулар нәтижәләре, контроль-хисап органы бәяләмәсе, муниципаль берәмлек Советы депутатларының һәм хокук иҗат инициативасының башка субъектларының искәрмәләре һәм тәкъдимнәре муниципаль берәмлек Советы тарафыннан жирле бюджет түрүнда каар проекти муниципаль берәмлек Советына кертелгән көннән алыш 30 календарь көннән дә соңга калмыйча карала.

Әлеге өлешнең беренче абзацында күрсәтелгән документларны карау нәтижәләре буенча муниципаль берәмлек Советы жирле бюджет түрүнда каар проектиң кааррага яисә аны кире кагарга һәм муниципаль берәмлек Башкарма комитетына эшләп бетерергә кайтарырга каарын кабул итә. Жирле бюджет түрүнда каар проектиң кире кагу түрүнде каарда әлеге проектка тәзәтмәләр булырга тиеш.

6. Жирле бюджет түрүнда каар проекти муниципаль берәмлек Советы тарафыннан әлеге проект муниципаль берәмлек Советына ике уқылышта кертелгән көннән алыш 10 календарь көннән дә соңга калмыйча карала.

7. Жирле бюджетның төп характеристикаларын карау беренче уқылыш предметы булып тора:

- 1) жирле бюджет керемнәренең фаразлана торган гомуми күләме;
- 2) жирле бюджет чыгымнарының гомуми күләме;
- 3) чираттагы финанс елы ахырына муниципаль бурычның югары чиге;
- 4) жирле бюджет кытлыгы (профициты).

Муниципаль берәмлек Советы тарафыннан жирле бюджет түрүндагы каар проектиң беренче уқылышта караганда шулай ук аның концепциясе, муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы һәм муниципаль берәмлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре түрүнде фикер алышалар.

8. Муниципаль берәмлек Советының беренче уқылышы нәтижәләре буенча жирле бюджетның төп характеристикаларын раслау яисә жирле бюджет түрүндагы каар проектиң кире кагу түрүнде каар кабул ителә.

Жирле бюджет түрүндагы каарпроекты беренче уқылышта кире кагылган очракта, муниципаль берәмлек Советы күрсәтелгән проектны муниципаль берәмлек Башкарма комитетына эшләп бетерүгә тапшыра.

Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты 10 календарь көн эчендә жирле бюджет түрүнда каарпроектын эшләп бетерә һәм аны беренче уқылышта кабул итү өчен муниципаль берәмлек Советына жибәрә.

9. Жирле бюджет түрүнда каарпроекты буенча каршылыклар килеп чыккан очракта, муниципаль берәмлек Советы рәисе килемштерү комиссиясе төзөргә мөмкин, аның составы һәм эш тәртибе муниципаль берәмлек Советы тарафыннан билгеләнэ.

10. Жирле бюджет түрүнда каарпроектын икенче уқылышта карау предметы булып тулаем күрсәтелгән проект һәм аңа күшүмталарның барысы да тора.

11. Жирле бюджет түрүнда каармуниципаль берәмлек Советы тарафыннан агымдагы финанс елының 15 декабреннән соңга калмыйча тәмам кабул ителергә тиеш.

12. Муниципаль берәмлек Советы тарафыннан кабул итегендә жирле бюджет түрүндагы кааримза салу һәм халыкка житкерү өчен муниципаль берәмлек башлыгына жибәрелә.

13. Жирле бюджет түрүндагы каармуниципаль берәмлек Уставында билгеләнгән тәртиптә имзаланғаннан соң 10 көннән дә соңга калмыйча рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

14. Жирле бюджет түрүндагы каар 1 гыйнвардан үз көченә керә һәм чираттагы финанс елының 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

Жирле бюджет түрүндагы каарагы агымдагы финанс елы башыннан үз көченә кермәгән очракта, жирле бюджет белән вакытлыча идарә итү Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

27 статья. Жирле бюджет түрүндагы кааррага үзгәрешләр кертү тәртибе

1. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты күрсәтелгән каарарны хокукый жайга салу предметы булган барлык мәсьәләләр буенча жирле бюджет түрүндагы кааррага үзгәрешләр кертү түрүнда каарпроектын эшләүне тәэммин итә һәм аны муниципаль берәмлек Советына тапшыра.

2. Жирле бюджет түрүндагы кааррага үзгәрешләр кертү түрүнда каарпроектын турыйдан-туры эшләүне муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты башкара.

3. Жирле бюджет түрүндагы кааррага үзгәрешләр кертү түрүндагы каарпроектын карау һәм раслау муниципаль берәмлек Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

4. Муниципаль берәмлек Советының жирле бюджет түрүндагы кааррага үзгәрешләр кертү түрүндагы каарары муниципаль берәмлек Уставында билгеләнгән тәртиптә имзаланғаннан соң 10 көннән дә соңга калмыйча рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

5 бүлек. Жирле бюджетны үтэү

28 статья. Жирле бюджетны үтэү нигезләре

1. Жирле бюджетны үтэү муниципаль берәмlek Башкарma комитеты тарафыннан тәэмmin ителә.
2. Жирле бюджетны үтэүне оештыру муниципаль берәмlek Башкарma комитетының вазыйфаи затына йөкләнә.
3. Жирле бюджетны үтэү жыелма бюджет язмасы hәm касса планы нигезендә оештырыла.
4. Жирле бюджет касса бердәмлеге hәm чыгымнарның ведомстволык нигезендә башкарыла.
5. Россия Федерациисе бюджет системасы бюджетлары үтәлешенә казначылык хезмәте күрсәтү Федераль казначылык тарафыннан гамәлгә ашырыла.

29 статья. Жыелма бюджет язмасы

1. Жыелма бюджет язмасын төзү hәm алып бару тәртибе муниципаль берәмlek жирлекнең финанс органы тарафыннан билгеләнә.
2. Жыелма бюджет язмасын раслау hәm аңа үзгәрешләр керту финанс органы житәкчесе тарафыннан гамәлгә ашырыла.
3. Жирле бюджет турындагы карага түркеме килергә тиеш.
4. Жирле бюджет турындагы карага үзгәрешләр керту турында карап кабул ителгән очракта, финанс органы житәкчесе жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләрне раслый.

Жыелма бюджет язмасына Россия Федерациисе Бюджет кодексының 217 статьясындагы З пунктында каралган очракларда жирле бюджет турындагы карага үзгәрешләр кертмичә, финанс органы житәкчесе караглары нигезендә үзгәрешләр кертелергә мөмкин.

4. Чыгымнар буенча жыелма бюджет язмасының расланган курсаткечләре бюджет акчаларын төп бүлүчеләргә, Россия Федерациисе Бюджет кодексының 190 hәm 191 статьяларында каралган очраклардан тыш, чираттагы финанс елы башына кадәр житкерелә.

30 статья. Касса планы

1. Жирлекнең финанс органы касса планын төзү hәm алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, жирле бюджет керемнәренең баш администраторлары, жирле бюджет дефицитын финанслау чыганакларының төп администраторлары тарафыннан касса планын төзү hәm алып бару өчен кирәkle белешмәләрне тапшыру составын hәm срокларын билгели.

2. Касса планын төзү hәm алып бару муниципаль берәмlek Башкарma комитетының вазыйфаи заты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

31 статья. Керемнәр hәm чыгымнар буенча жирле бюджетны үтэү

1. Керемнәр буенча жирле бюджетны үтэү Россия Федерациисе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән Россия Федерациисе hәm Татарстан

Республикасы бюджет законнары, муниципаль хокукий актлар нигезендэ гамәлгә ашырыла.

2. Жирле бюджетны чыгымнар буенча үтәу, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп, жирлекнең финанс органы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

32 статья. Бюджет язмасы

1. Төп бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмаларын төзү һәм алыш бару тәртибе, аларга үзгәрешләр кертүне дә кертең, жирлекнең финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Бюджет язмаларын төзү һәм алыш бару тәртибе бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченен) чыгымнар төрләренең төркемчәләре (төркемчәләре һәм элементлары) буенча бюджет йөкләмәләренең раслана торган лимитларын детальләштерүне гамәлгә ашыру хокукуын яисә бурычын билгеләргә мөмкин.

2. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең бюджет язмалары жыелма бюджет язмасы белән расланган бюджет ассигнованиеләре һәм финанс органы раслаган бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләренең аларга житкерелгән лимитлары нигезендә төзелә.

3. Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4. Жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчалары баш бүлүче чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне үзгәртү, жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кермичә рөхсәт ителми.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчалары бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне бюджет акчалары баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кермичә үзгәртү рөхсәт ителми.

33 статья. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча жирле бюджетны үтәу

1. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтәлеше Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә жирлекнең финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә, жирле бюджетның бердәм счетындагы акчаларның каган өлеше белән идарә итү операцияләреннән тыш, жыелма бюджет язмасы нигезендә жирле бюджет дефицитын финанслау чыганаклары баш администраторлары, администраторлары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәлергә тиешле акчалата йөкләмәләр өчен түләүне санкцияләү муниципаль берәмлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

34 статья. Шәхси счетлар

1. Жирле бюджет керемнәре администраторларының операцияләрен исәпкә алу аның тарафыннан Федераль казначылыкта ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

2. Жирле бюджетны үтэү операцияләрен исәпкә алу финанс органында ачыла торган шәхси счетларда Федераль казначылыкта финанс органына ачыла торган шәхси счетларда, элеге статьяда билгеләнгән очраклардан тыш, башкарыла.

3. Россия Федерациисе законнары нигезендә жирле бюджетлар акчаларын алучылар вакытлы карамагына керә торган һәм Россия Федерациисе Хөкүмәте билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә кире кайтарылырга яисә күчерелергә тиешле акчалар белән операцияләрне исәпкә алу финанс органында аларга ачкан шәхси счетларда башкарыла.

4. Муниципаль бюджет учреждениеләре һәм муниципаль автоном учреждениеләр акчалары белән операцияләрне исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, финанс органнарында аларга ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

5. Бюджет процессында катнашучы булмаган юридик затлар акчалары, жирле бюджеттан бирелгән акчалар финанс белән тәэмин иту чыганагы булган бюджет һәм автоном учреждениеләр белән операцияләрне исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, финанс органында аларга ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

6. Федераль казначылыкта, Россия Федерациисе бюджеттан тыш дәүләт фонды белән идарә иту органында, Татарстан Республикасы (муниципаль берәмлек) финанс органында шәхси счетларны ачу һәм алыш бару Федераль казначылык тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә Федераль казначылык, Россия Федерациисе бюджеттан тыш дәүләт фонды белән идарә иту органы, Татарстан Республикасы (муниципаль берәмлек) тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

35 статья. Бюджет сметасы

1. Казна учреждениесенең бюджет сметасы Россия Федерациисе Финанс министрлыгы билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә казна учреждениесе буйсынган бюджет акчалары баш бүлүчесе билгеләнгән тәртиптә төзелә, раслана һәм алыш барыла.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органы булган казна учреждениесенең бюджет сметасы элеге орган житәкчесе яисә әлеге орган исеменнән Россия Федерациисе законнарында билгеләнгән тәртиптә эш итәргә вәкаләтле башка зат тарафыннан раслана.

2. Казна учреждениесенең бюджет сметасының расланган күрсәткечләре казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэмин иту буенча бюджет йөкләмәләрен кабул итүгә һәм (яисә) үтәүгә аңа кадәр житкерелгән лимитларга туры килергә тиеш.

Казна учреждениесенең бюджет сметасы муниципаль ихтыяжларны тәэмин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алулар планнарын төзегендә каралган муниципаль ихтыяжларны тәэмин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуларны сатып алуга бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә раслана торган товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алуга бюджет йөкләмәләре күләмнәрен исәпкә алыш төзелә.

Казна учреждениесенең бюджет сметасында казна учреждениесенең бюджет сметасын төзү һәм алыш бару тәртибендә каралган башка күрсәткечләр өстәмә рәвештә расланырга тиеш.

Житәкчесенә аны раслау хокукуы бирелгән казна учреждениесенең бюджет сметасы күрсәткечләре, казна учреждениесенең бюджет сметасын раслау тәртибе нигезендә, чыгымнар төрләренең элементлары (төркемчәләр һәм элементлар) кодлары буенча бюджет йөкләмәләренең житкерелгән лимитлары чикләрендә, шулай ук бюджет йөкләмәләренең житкерелгән лимитлары чикләрендә дәүләт идарәсе секторының тиешле төркемнәр (статьялар) операцияләре классификациясе кодлары буенча өстәмә рәвештә детальләштерелергә мөмкин.

36 статья. Финанслауның иң чик күләмнәре

1. Жирлекнең финанс органы билгеләгән очракта һәм тәртиптә чыгымнар буенча жирле бюджетны үтәүне оештырганда баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм бюджет акчаларын алучыларга агымдагы финанс елының тиешле чорында акчалата йөкләмәләр өчен түләүнен иң чик күләмен (финанслауның иң чик күләмнәрен) раслау һәм житкерү күздә тотылыша мөмкин.

2. Финанслауның иң чик күләмнәре тулаем алганда баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм бюджет акчаларын алучыларга карата баш бүлүчеләрне, бүлүчеләрне һәм бюджет акчаларын алучыларны финанслауга заявкалар нигезендә ай саен яисә квартал саен яисә агымдагы финанс елы башыннан үсә барган нәтижә белән билгеләнә.

37 статья. Жирле бюджетны үтәгәндә жирле бюджет турындағы карап белән расланган керемнәрдән тыш алынган керемнәрдән файдалану

1. Жирле бюджет турындағы карап белән расланган керемнәрнең гомуми күләмнән тыш жирле бюджетны үтәгәндә фактта алынган керемнәр Жирлекнең финанс органы тарафыннан, жирле бюджет турындағы карапта үзгәрешләр кертмичә, муниципаль алышмаларны биләүгә, муниципаль бурычны каплауга, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексының 217 статьясындағы 3 пунктында каралган күләмдә бюджет ассигнованиеләре үтәлешенә каралган күләмдә бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, муниципаль берәмлекнең гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә жибәрелергә мөмкин.

2. Максатчан билгеләнешле (аларны бирү турында хәбәрнамә алган очракта) субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансферлар, шул исәптән Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясындағы 5 пунктында билгеләнгән тәртиптә жирле бюджетка керә торган, шулай ук жирле бюджет турында карап белән расланган керемнәрдән тыш, жирле бюджетны үтәгәндә фактта алынган физик һәм юридик затлардан түләүсез керемнәр, жирле бюджет турындағы карапта үзгәрешләр кертмичә жыелма бюджет язына үзгәрешләр кертең, күрсәтелгән акчаларны бирүнең тиешле максатларына жирле бюджет чыгымнарын арттыруга жибәрелә.

38 статья. Бюджетның бердәм счетында акчаларның калган өлешләре белән идарә итү операцияләре

1. Жирле бюджетның бердәм счетындағы акчаларның калган өлешләре белән идарә итү буенча операцияләр жирле бюджетның бердәм счетында вакытлыча ирекле акчалар урнаштыру һәм жирле бюджетның бердәм счетында калган акчаларны тәэмин итү өчен акча жәлеп итүдән гыйбарәт.

2. Муниципаль берэмлек Башкарма комитеты билгелегэн тэртиптэ, Россия Федерациисе Хөкүмэте тарафыннан билгелэнгэн гомуми талэплэрне исәпкэ алып, жирле бюджет акчаларын алучыларның вакытлыча кулланылышина, казначылык счетларында, бюджет һәм Автоном учреждениелэрнең акча средстволары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру очен казначылык счетларында, муниципаль берэмлекнең ачык финанс органына, казначылык счетларында бюджет процессында катнашмаучы юридик затларның, бюджет һәм Автоном учреждениелэрнең, муниципаль берэмлекнең финанс органының ачык акчалары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру очен акча калдыкларын җәлеп итә.

3. Жирлекнең финанс органы казначылык счетларына элек алардан күчерелгэн җәлеп ителгән акчаларны, шул исәптән җәлеп ителгән акчалар исәбеннән операцияләр үткәрү максатларында, күрсәтелгән акчаларны алучыларның күрсәтмәләрен үтәүгә кабул ителгән көннән соң икенче көннән дә соңга калмыйча, шулай ук агымдагы финанс елы тәмамланганда, әмма агымдагы финанс елының соңғы эш көненнән дә соңга калмыйча кире кайтаруны гамәлгә ашыра.

4. Казначылык счетларына элек алардан күчерелгэн жирле бюджетның бердәм счетыннан җәлеп ителгән акчаларны әлеге статьяның 3 өлеше нигезендә кире кайтару, Россия Федерациисе Хөкүмэте билгелегэн гомуми талэплэрне исәпкэ алып, муниципаль берэмлек Башкарма комитеты билгелегэн тэртиптә гамәлгә ашырыла.

39 статья. Агымдагы финанс елын төгәлләү

1. Жирле бюджетны үтәү операцияләре, Россия Федерациисе Бюджет кодексының 242 статьясындагы 2 пунктында күрсәтелгән операцияләрдән тыш, 31 декабрьдә тәмамлана.

Агымдагы финанс елында жирле бюджетны үтәү операцияләрен төгәлләү жирлекнең финанс органы тарафыннан әлеге статья талэпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның ин чик күләмнәре үз гамәлен 31 декабрьдә туктatalар.

3. Жирлекнең финанс органы агымдагы финанс елы тәмамланганда аларның эшчәнлеген Россия Федерациисендә эш көне булмаган бәйрәм көннәрендә чираттагы финанс елының гыйнвар аенда гамәлгә ашыру очен кирәkle акчалар белән бюджет акчаларын алучыларны тәэммин итү тәртибен билгели.

6 бүлек. Бюджет хисаплылыгын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау

40 статья. Бюджет хисаплылыгын төзү

1. Бюджет акчаларының баш администраторлары бюджет хисаплылыгын аларга ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын алучылар (булүчеләр), жирле бюджет керемнәре администраторлары, жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторлары тапшырган бюджет хисаплылыгы нигезендә төзиләр.

2. Муниципаль берэмлекнең бюджет хисаплылыгы бюджет акчаларының тиешле баш администраторларының бюджет хисаплылыгы нигезендә жирлек финанс органының вазыйфаи заты тарафыннан төзелә.

3. Муниципаль берәмлекнең бюджет хисаплылыгы еллык була. Жирле бюджетның үтәлеше турында хисап квартал саен исәпләнә.

4. Агымдагы елның беренче кварталында, яртыеллыгында һәм тугыз аенда жирле бюджетның үтәлеше турында хисап муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм муниципаль берәмлек Советына һәм контроль-хисап органына жибәрелә.

6. Жирле бюджетның үтәлеше турында еллык хисап муниципаль берәмлек Советы карары белән расланырга тиеш.

41 статья. Жирле бюджет үтәлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Жирле бюджет үтәлеше турында еллык хисап муниципаль берәмлек Советында аны караганчы тышкы тикшерү узарга тиеш, ул бюджет акчалары баш администраторларының бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерүне һәм жирле бюджет үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләүне үз эченә ала.

2. Жирле бюджетны үтәү турында еллык хисапны тышкы тикшерү Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алыш, контроль-хисап органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча, аңа бәяләмә әзерләү өчен, жирле бюджетның үтәлеше турында хисап бирә. Жирле бюджет үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләү бер айдан артмаган сротка уздырыла.

4. Контроль-хисап органы, бюджет акчаларының баш администраторларының еллык бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерү белешмәләрен исәпкә алыш, жирле бюджет үтәлеше турында хисапка бәяләмә әзерли.

5. Жирле бюджетның үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә муниципаль берәмлек Советына контроль-хисап органы тарафыннан муниципаль берәмлек Башкарма комитетына бер үк вакытта жибәреп тапшырыла.

42 статья. Муниципаль берәмлек Советы тарафыннан Жирле бюджетның үтәлеше турында еллык хисапны тәкъдим итү, карау һәм раслау

1. Жирле бюджет үтәлеше турында еллык хисапны тәкъдим итү, карау һәм раслау тәртибе муниципаль берәмлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Жирле бюджет үтәлеше турында еллык хисап муниципаль берәмлек Советына агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

3. Жирле бюджет үтәлеше турында еллык хисап белән бер үк вакытта аңа жирле бюджет үтәлешенә һәм бюджет хисаплылыгына анализны үз эченә алган аңлатма язуы һәм муниципаль биремне үтәү турындагы һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләрен файдалануның башка нәтижәләре турындагы белешмәләр, жирле бюджетны башкару турында карап проекты, жирле бюджет үтәлеше турында башка бюджет хисаплылыгы, Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документлар тапшырыла.

4. Жирле бюджетның үтәлеше турындагы еллык хисапны карау нәтижәләре буенча муниципаль берәмлек Советы жирле бюджет үтәлеше турындагы карарны раслау яисә кире кагу турында карап кабул итә.

Муниципаль берэмлек Советы жирле бюджетны үтэү турыйндағы каарны кире каккан очракта, ул белешмәләрне дөрес яисә тулысынча чагылдырмау фактларын бетерү һәм бер айдан да артмаган срокка кабат тапшыру өчен кайтарыла.

5. Хисап финанс елында жирле бюджетның үтәлеше турында хисап жирле бюджет керемнәренең, жирле бюджет чыгымнарының һәм жирле бюджет дефицитының (профицитының) гомуми күләмен курсәтеп, муниципаль берэмлек Советы каары белән раслана.

6. Хисап финанс елында жирле бюджетның үтәлеше турыйндағы каарга аерым күшымталар белән түбәндәге курсәткечләр раслана:

1) жирле бюджет керемнәре классификациясе кодлары буенча жирле бюджет керемнәре;

2) жирле бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча жирле бюджет чыгымнары;

3) жирле бюджет чыгымнары классификациясе булекләре һәм булекчәләре буенча жирле бюджет чыгымнары;

4) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары классификациясе кодлары буенча жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;

5) муниципаль берэмлек Советы билгеләгән башка курсәткечләр.

43 статья. Гавами тыңлаулар

Муниципаль берэмлек Советы утырышында хисап финанс елында жирле бюджетның үтәлеше турында хисап караганчы, муниципаль берэмлек Советы билгеләгән тәртиптә гавами тыңлаулар уздырыла.

7 бүлек. Муниципаль финанс контроле

44 статья. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыручи органнар

1. Муниципаль финанс контролне түбәндәгеләр гамәлгә ашыра:

1) контроль-хисап органы;

2) Биектау муниципаль районы муниципаль берэмлегенең финанс-бюджет палатасы вазыйфаи заты.

2. Контроль-хисап органы тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыра.

3. Биектау муниципаль районы муниципаль берэмлеге финанс-бюджет палатасының вазыйфаи заты эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыра.

45 статья. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча контроль-хисап органы вәкаләтләре

1. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча контроль-хисап органы вәкаләтләре түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

1) бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган хокукий актлар, жирле бюджеттан гавами норматив йөкләмәләргә һәм физик затларга башка түләүләр буенча йөкләмәләргә шарт булган хокукий актлар нигезләмәләренең, шулай ук жирле бюджеттан акчалар бирү туринде муниципаль контрактлар, шартнамәләр (килешүләр) шартларын үтәүгә контроль;

2) бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылыгын, жирле бюджет үтәлеше турында квартал һәм еллык хисапларны төзүнең һәм тапшыруның дөреслеген, тулылыгын һәм норматив таләпләргә туры килүенә контоль;

3) «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән башка өлкәләрдә контроль.

2. Контроль-хисап органы тышкы муниципаль финанс контроле буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашырганда:

1) «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, билгеләнгән тәртиптә контроль һәм эксперт-аналитик чараларны аның тарафыннан гамәлгә ашыру барышында тикшерүләр, ревизияләр, анализ, тикшеренүләр, мониторинг үткәрелә;

2) контроль объектларына тәкъдимнәр, курсәтмәләр жибәрелә;

3) мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамә финанс органына жибәрелә;

4) административ хокук бозулар турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә административ хокук бозулар турында эшләр башкару гамәлгә ашырыла.

46 статья. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча финанс органы вәкаләтләре

1. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча финанс органы вәкаләтләре түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

1) бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган, шул исәптән муниципаль учреждениеләрнең бухгалтерлык исәбенә һәм бухгалтерлык (финанс) хисаплылыгын төзүгә һәм тапшыруга таләпләр билгели торган хокукий актлар нигезләмәләренең үтәлешенә контроль;

2) жирле бюджеттан гавами норматив йөкләмәләр һәм физик затларга башка түләүләр буенча йөкләмәләр шартлары тудыручы хокукий актлар нигезләмәләрен, шулай ук жирле бюджеттан, акчалар бирү турында шартнамәләр (килешүләр), муниципаль контрактлар шартларын үтәүгә контроль;

3) жирле бюджеттан акчалар бирү турындагы шартнамәләрне (килешүләрне) үтәү максатларында төзелгән шартнамәләренең (килешүләрнең) шартларын, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очракларда муниципаль контрактларны үтәү максатларында төзелгән шартнамәләренең (килешүләрнең) шартларын үтәүгә контроль;

4) бюджет акчаларын (жирле бюджеттан бирелгән акчаларны) бирү һәм (яисә) файдалану нәтиҗәләре турындагы хисапларның, шул исәптән муниципаль программаларны гамәлгә ашыру турындагы хисапларның, муниципаль биремнәрне үтәү турындагы хисапларның, жирле бюджеттан акчалар бирү курсәткечләренең билгеләренә ирешү турындагы хисапларның дөреслегенә контроль;

5) дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган сатып алулар өлкәсенә контроль.

2. Биектау муниципаль районы муниципаль берәмлеге финанс-бюджет палатасының вазыйфаи заты тарафыннан эчке муниципаль финанс контроле буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашырганда:

- 1) тикшерүләр, ревизия һәм тикшеренүләр үткәрелә;
  - 2) контроль объектларына актлар, бәяләмәләр, тәкъдимнәр һәм (яисә) күрсәтмәләр жибәрелә;
  - 3) мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамәләр жибәрелә;
  - 4) административ хокук бозулар турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә административ хокук бозулар турында эшләр башкару гамәлгә ашырыла;
  - 5) тикшерүләр, ревизияләр һәм тикшеренүләр үткәрү өчен кирәkle экспертизалар үткәрү (оештырыла) билгеләнә;
  - 6) эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру өчен кирәkle Россия Федерациясенең мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре һәм мәгълүматны яклау турындагы законнары, Россия Федерациясенең закон белән саклана торган дәүләт һәм башка сер турындагы законнары нигезендә дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларына дайми керү мөмкинлеге алына;
  - 7) Россия Федерациисе Гражданнар кодексы нигезендә судка муниципаль ихтыяҗларны тәэмин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуларны гамәлгә яраксыз дип тану турында дәгъвалар жибәрелә.
3. Эчке муниципаль финанс контроле Россия Федерациисе Хөкүмәтенең норматив хокукий актлары белән расланган федераль стандартлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

Совет рәисе,
Авыл җирлеге башлыгы

Ф.К.Гыймадиев